

بروسلوز و دستگاه گوارش

ترجمه از: دکتر ناصر ابراهیمی دریانی*

مقدمه:

این مقاله جهت آگاهی بیشتر خوانندگان مجله درباره بروسلوز است که بیماری شایعی در ایران می‌باشد.

به طور کلی تظاهرات معده‌ای - روده‌ای بروسلوز در انسان شایع نیست. در این مقاله یک مورد بروسلوز با علامه گوارشی معرفی شده است و تظاهرات گوارشی با درگیری ارگان‌های دیگر بدن مورد بررسی قرار گرفته است. تظاهرات گوارشی از علامه غیراختصاصی و خفیف مانند اسهال، درد شکمی شروع می‌شود و تا ضایعات مشخص و یاتوژنیک کبدی و به طور نادرتر، درگیری روده بزرگ، پانکراس و یرده صفاق ادامه می‌یابد.

معرفی بیمار

مردی ۳۹ ساله با اسهال آبکی که از ۱۱ روز قبل از مراجعته شروع شده بود همراه با دورمهای استفراغ حتی تا ۷ بار در روز، مراجعته کرد. هیچ تاریخهای از زوریج (Tenesmus)، یا خون در مدفوع وجود نداشت. پزشک مربوطه برای او Ciprofloxacin را تجویز می‌کند، که مؤثر واقع نمی‌شود. بیمار ۱۰ روز قبل از بیماری مواد لبنی غیرپاستوریزه را در مراسم عروسی مصرف کرده بود. در معاینه فیزیکی وی ظاهری کاملاً بیمار داشت و درجه حرارت بدن او ۳۹° بود. هیچ مدرکی دال بر آسیب منژ در دست نبود. و در معاینه، حق نرمال به نظر می‌رسید. در سمع شکم، افزایش صدای روده‌ای جلب توجه می‌کرد. و در لمس، شکم نرم بود. ارگانومگالی و لنفادنوباتی وجود نداشت. معاینه رکتال با انگشت نرمال بود و آزمایش مدفوع از نظر خون مخفی منفی بود. امتحان عصبی طبیعی به نظر می‌رسید.

نتایج آزمایشگاهی، هموگلوبین $15\text{ gr}/\text{mm}^3$ و پلاکت $7400 \times 10^9/\text{mm}^3$ WBC بودند. در بررسی تست‌های کبدی، $\text{AST} 50\text{ U/L}$ و $\text{ALT} 40.5\text{ U/L}$ و $\text{LDH} 2611\text{ U/L}$ و $\text{AlkP} \gamma \text{ GTP } 2611\text{ U/L}$ و Bilirubin را نشان می‌داد. میزان IgM از $20\text{ U}/\text{L}$ بود. و IgG از $1000\text{ U}/\text{L}$ بود.

کشت مدفوع، هیچ مدرکی که نشانه عفونت با سالمونلا، شیگلا، یا عفونت کامپیلوباکتر باشد، نشان نمی‌داد. بررسی آزمایشگاهی برای سه کلستریدیوم دیفیسل و بررسی‌های میکروسکوپی برای انگل و آزمایش‌های سرولوژیک برای هیاتیت‌های A و B و C و EBV و CMV همگی منفی بودند. عکس ساده شکم، لوپ‌های روده‌ای پهن شده (widened) را نشان می‌داد و شکم CT و CT را توآند در این بیماری درگیر شوند. در این مقاله تظاهرات شایع و کاستانیدا به مدت ۱۰ روز حاکی از رشد بروسلوز ملی‌تنسیس (Brucella Melitensis) بود.

اسهال بیمار در روز سوم بستره شدن برطرف شد ولی تب بالا همچنان

از زمان اولین توصیف بروسلوا در مالتا (Malta)، در اواسط قرن نوزدهم^(۱) بروسلوز همواره به عنوان یک عفونت شایع انسان و دام که از لحاظ بالینی نامهای متنوعی دارد شناخته شده است. کتابهای بیماری‌های عفونی به طور سنتی بروسلوز را همراه با سیفیلیس و سل (Tb) به عنوان یک عفونت با تظاهرات گوناگون می‌شناسند.^(۲) جالب است که این پاتوزن (بروسلوا) که از راه لوله گوارش به میزان خود حمله می‌کند، علامه‌های شناخته شده GI را ندارد. نشانهای اصلی این میکروارگانیسم مانند سایر تب‌های روده‌ای همچون تب تیفوئید، بعد از رسیدن به سیستم رتیکولوآنوتیال (RES)، ظاهر می‌شود. با آنکه گفته می‌شود عوارض گوارشی در بروسلوز نادر است در بخش قابل توجهی از بیماران، در صورت بررسی دقیق، می‌توان تظاهرات GI را اثبات کرد جدول (۱) درگیر اختصاصی لوله گوارش و ارگان‌های مربوط به آن را در بروسلوز نشان می‌دهد.

جدول ۱ - ارگان‌های درگیر دستگاه گوارش در بروسلوز

کبد	هیاتیت، هیاتیت گرانولوماتی، آبسه کبدی
کیسه صفراء	کله سیستیت با سنگ یا بدون سنگ (نادر)
روده کوچک و بزرگ	- ایلنیت، کولیت، خونریزی حاد GI
پانکراس	- پانکراتیت حاد (نادر)
صفاق	- آسیت، پریتونیت باکتریال خودبخودی

همان طور که دیده می‌شود، تقریباً تمام ارگان‌های دستگاه گوارش، می‌توانند در این بیماری درگیر شوند. در این مقاله تظاهرات شایع و ناشایع GI در بروسلوز مژه شده و شواهد و یافته‌های کلینیکی که پزشک را به سمت تشخیص دقیق راهنمایی می‌کند ترسیم گردیده است. همچنین درمان این فرم از عفونت بروسلوزی شرح داده شده است.

غیرطبیعی نشان نمی داد. در بقیه (در ۶ مورد)، گاستریت اروزیو، گزارش شد.

جدول ۳ - اندیکاسیون های آندوسکوپی در ۲۵ بیمار کوتی با بروسلوز

نشانه ها:	
۱۷/۲۵ (٪۶۸)	سوءهاضمه
۷/۲۵ (٪۲۸)	دردشکمی و کاهش وزن
۱/۲۵ (٪۴)	دیسفارژی
۶/۲۵ (٪۲۴)	یافته ها
	گاستریت اروزیو

این یافته ها نشان می دهد که آندوسکوپی دستگاه گوارش در بروسلوز چندان مفید نیست و تنها باید در بیماران با خونریزی آشکار انجام شود. در موارد نادر، عفونت بروسلاتی با علائم درد شکم همراه می شود که شکم حاد را تقلید می کند.^(۷-۸) درد کرامپی LLQ با تپ - لکوبنی خفیف، تصویر بالینی یک زن ۱۹ ساله مبتلا به بروسلوز بود که کشت، بروسلامی تنسی را نشان می داد، این تظاهرات تشخیص افتراقی با بیماری های التهابی گلی (PLD) یا سالپیزیت حاد را مطرح می کرد.^(۹) در یک زن جوان دیگر با درد RUQ ابتدا تشخیص کله سیستیت گذاشته شد اما سرتاجام تشخیص نهانی عفونت بروسلاتی مهره های توراسیک از آب درآمد که درد آن به ناحیه هیپوکندر راست منتشر می شد (و باعث مطرح شدن تشخیص کله سیستیت می گردید)^(۹)

بیماری های کبدی صفراوي

از آنجائی که این ارگانیسم ها به سیستم رتیکوآندولیال تمایل زیادی دارند، تعجبی ندارد که این ارگانیسم ها، عمدتاً کبد را، (که بزرگترین ارگان سیستم رتیکوآندولیال است)، درگیر کند. درگیری کبدی، در بروسلوز دارای طیف وسیعی از علائم کلینیکوپاتولوژیکی است، که از افزایش خفیف آنزیم های کبدی تا هپاتیت گرانولوماتی تغییر می کند. ویژگی های درگیری کبدی در میان گروه ۴۰ نفره از بیماران اسپانیائی با شواهد کلینیکی و بیوشیمیائی بیماری کبدی مطالعه شده است. (این تعداد ۵٪ بیماران بروسلاتی دیده شده در آن مرکز را شامل می شده است) از این تعداد ۶۵٪ هپاتومگالی داشتند در حالی که ۷۷/۵٪ اختلالات آنزیم های کبدی را نشان می دادند به طوری که آنکالین فسفاتاز بالا به تنهایی در ۶۵٪ - ترانس آمیناز بالا به تنهایی در ۶۰٪ و افزایش آنکالین فسفاتاز و ترانس آمینازها توامان در ۴۵٪ وجود داشت. بر قران تنها در ۳ نفر از این ۴۰ نفر دیده شد (٪ ۷/۵). البته در سایر گروه ها تا ۲۴٪ بیماران دچار بر قران بودند که البته به درگیری کبدی مرتبط بود تا همولیز.^(۵) بیوپسی در ۹۰٪ بیماران یافته هایی شامل افزایش تعداد و اندازه سلول های پوشاننده سینوزوئیدها، و افزایش

ادامه داشت. بعد از آغاز درمان با ریفامپین ۶۰۰ mg در روز و داکسی سایکلین ۲۰۰ mg روزانه، تپ به سرعت کاهش یافت و بیمار در روز هشتم از بیمارستان مرخص شد.

علائم و نشانه های عمومی دستگاه گوارش

تعجبی ندارد که بگوییم موارد زیادی از بروسلوز در مناطق خاصی که این عفونت شیوع بیشتری دارد، (مانند شبه جزیره عربستان) گزارش شده است. در بررسی ۳ سری از بیماران متشکل از ۷۵۷ بیمار ۶۸ - ۳۰٪ موارد نشانه های GI و ۸۷ - ۳۲٪ هم در معاینه فیزیکی علائم (Sign) گرفتاری GI را نشان می دانند. (جدول ۲)

جدول ۲ - نشانه ها و علائم GI در ۷۵۷ بیمار بروسلوزی

نشانه ها:	درصد	علائم:	درصد
بی اشتهايی	۲۵ - ۶۸	حساسیت شکمی	۱۵
درد شکم	۶ - ۱۶	هپاتومگالی	۱۰ - ۸۷
سوءهاضمه	۱۵	اسپلنومگالی	۱۵ - ۶۱
استفراغ	۱۱ - ۱۵	هپاتوسپلنومگالی	۲۹
اسهال	۶ - ۱۶		
بیوپست	۴ - ۱۸		
دیسفارژی	۱		
کاهش وزن	~ ۳۰		

مهمنترین علائم شامل موارد ذیل بود: بی اشتهايی (۶۸ - ۲۵٪)، درد شکمی (۱۶ - ٪۶)، سوءهاضمه (۱۵٪)، استفراغ (۱۱ - ٪۱۱)، اسهال (۱۶ - ٪۶) و بیوپست (۱۸ - ٪۱۱). در معاینه فیزیکی بیماران، هپاتومگالی در ۸۷ - ۱۰٪ موارد، اسپلنومگالی ۶۱ - ۱۵٪ و هپاتوسپلنومگالی در ۲۹٪ آنها وجود داشته است. ۱۵٪ این بیماران در معاینه فیزیکی حساسیت شکمی داشته اند. محققین معتقدند که اسهال و درد شکمی در بروسلوز مربوط به آدنیت مزاتریک و التهاب و زخم پلاک های پیر (Peyer) است.^(۶) البته در این میان برخی محققین منشاء این علائم را از عفونت های همراه می دانند که البته بعد به نظر می رسد. زیرا آزمایش های معمول و کشت نمونه های مدفعه در تمام بیماران با اسهال، منفی بوده است.^(۵)

خونریزی GI به عنوان یکی از تظاهرات و مشکلات بروسلوز مطرح است. ۲۶٪ از ۳۸ بیمار بروسلوزی در یک گزارش، خونریزی داشته اند. در ۵ مورد خونریزی GI، ۳ مورد با ملنایا خون آشکار (gross blood) و ۲ مورد دیگر با خون مخفی در مدفعه همراه بوده است. در یک بررسی در بیماران کوتی، ۲۵ بیمار بروسلوزی به علل دیسفارژی (n = ۱) در شکمی و کاهش وزن (n = ۷) و دیس پیسی (n = ۱۷) تحت آندوسکوپی GI قرار گرفتند، در اکثر موارد (٪ ۷۶) آندوسکوپی یافته

کبدی بیمار بوده است. در واقع سیروز عارضه بسیار نادری در بروسلوز می‌تواند باشد.

از سری بزرگی مشکل از ۱۱۶ بیمار لهستانی با بروسلوز مزمن که درگیری کبدی آنها اثبات شده بود، ارقام متناقضی گزارش شده است. از این بیماران ۸۸٪ هپاتومگالی داشتند و تحت بیوپسی کبد قرار گرفتند و تنها در ۸ بیمار هپاتیت گرانولوماتی دیده شد.

ندرتاً مواردی از آبسمه‌های کبدی با درناز از طریق sinus tract گزارش شده است که این گرفتاری (آبمه کبدی) در بروسلزا سوئیس (B.suis) نسبت به سایر گونه‌ها شایع‌تر است. درگیری کبدی در بروسلوز به طور شماتیک بر حسب نوع ارجانیسم عامل، می‌تواند به سه بخش تقسیم شود.

(a) به صورت هپاتیتی که در آن تجمعات کوچک

سلول‌های تکه‌سته‌ای در میان فضای پورت و یا تجمعات بزرگتری که به داخل پارانشیم کبدی گسترش می‌یابد به طوری که تابلوی هپاتیت ویرال را تقلید می‌کند، همچنین به طور گاهگاهی نیز گرانولوماهای شل (losse) که از سلول‌های تکه‌سته‌ای و هیستوسیت تشکیل یافته‌اند دیده می‌شود. این وضعیت معمولاً هنگامی که عامل عفونت، بروسلامی‌تنسیس است، دیده می‌شود.

(b) هپاتیت گرانولوماتوزی، که از سارکوئیدوز غیرقابل تشخیص است. این وضعیت معمولاً هنگامی که عامل عفونت بروسلزا آبورتوس است ایجاد می‌شود.

(c) آبمه کبدی، که معمولاً هنگامی که بروسلاما سوئیس عامل ایجاد‌کننده آن است، دیده می‌شود.^(۲)

به علاوه کوله‌سیست حاد به عنوان یک عارضه نادر در بروسلوز سیستمیک گزارش شده است^(۱۷) که به صورت التهاب بدون سنگ کیسه صفراء بروز می‌کند، که سراجام نیاز به کولمیستکتومی خواهد داشت. B.suis را هم در کشت خون و هم کشت ترشحات کیسه صفراء یافته‌اند. موارد این چنینی در دهه‌های ۱۹۳۰ و ۱۹۴۰ ۱۹۳۰ گزارش شده است.^(۱۸) در بچه‌ها کله‌سیستیت به عنوان یک عارضه بروسلامی، چیز نادری نیست^(۱۹) و شامل ۲۸٪ بیماران در یک سری بوده است^(۱۹) ولیکن در مقایسه با کودکان تنها در ۵٪ بالغینی که عفونت سیستمیک داشته‌اند کله‌سیستیت حاد بدون سنگ گزارش شده است.^(۱۷)

بروسلامی‌تنسیس در ایجاد کله‌سیستیت همراه سنگ دخالت دارد. در موارد متعددی، بروسلزا به عنوان پاتوژن‌پریتونیت شناخته شده است، که این امر معمولاً هنگامی که برخی فاکتورهای مساعد کننده مانند بیماری مزمن کبدی وجود دارد، حادث می‌شود.^(۲۱-۲۳) در یک مورد عارضه سیستم عصبی به عنوان یک عارضه عفونت بروسلامی ناشی از شانت بین بطن‌های مغز و حفره پریتوان (ventriculo peritoneal) مطرح شده است.^(۲۴) در ضمن احتمال عفونت ثانویه مایع آسیتی که از قبل وجود داشته را نمی‌توان در عفونت بروسلامی رد کرد.

سلول‌های نواحی پورت Cellular Content (Portal) و نکروز بولرفوکال را نشان می‌داد، که مشخصه هپاتیت‌های راکتیو غیراختصاصی است. به علاوه در ۷۰٪ بیماران با درگیری کبدی، گرانولومهای متعدد یا منفرد دیده شد که شامل لنفوسيت - هیستوسیت - سلول ابی‌تیوئید و سلول‌های چندهسته‌ای بودند. ۱۰٪ بیماران تغییرات بسیار خفیفی در بیوپسی نشان دادند. فقط در یک مورد سیروز کبدی دیده شد.

جدول ۴

نشانه‌ها و علائم و یافته‌های پاتولوژیک در بیماران با درگیری کبدی

A : نشانه‌ها	
برقان	٪۵ - ۲۴
B : علائم	
هپاتومگالی	٪۱۰ - ۸۷
خفیف (کمتر از ۴ سانتی‌متر)	٪۳۲/۵
شدید (۴ تا ۱۰ سانتی‌متر)	٪۳۲/۵
اسپلنومگالی	٪۱۵ - ۶۱
هپاتوسپلنومگالی	٪۲۹
افزایش آنزیم‌های کبدی	٪۶۵
آلکالین فسفاتاز	٪۶۰
آسپارتات آلانین - آمینوترانسفراز	٪۷/۵
بیلی‌روین	
C : پاتولوژی	
هپاتیت راکتیو	٪۹۰
گرانولومای متعدد یا منفرد	٪۷۰
تغییرات خفیف	٪۱۰
تغییر چربی	٪۱۰
سیروز	٪۲/۵

برخلاف اعتقاد برخی از محققین که تشکیل گرانولوم کبدی را خصیصه عفونت بروسلام‌آبورتوس (و نه عفونت ملی‌تنسیس) می‌دانستند سرواتیس (Cervantes) توانتست در ۴ بیمار از ۷ بیمار که به بروسلامی‌تنسیس مبتلا بودند، گرانولوم را پیدا کند.

از ۱۱ بیمار که در عربستان سعودی تحت بیوپسی کبد قرار گرفتند، ۴۵٪ آنها هپاتیت غیراختصاصی داشتند، ۲۷٪ میکروگرانولوما، ۱۸٪ هپاتیت مزمن فعال (CAH) و ۹٪ نیز دارای انفیلتراسیون چربی بودند. شایان ارزش است که تمام تغییرات بیوشیمیائی بیماری‌های کبدی در طول درمان برطرف می‌شود^(۱۰-۱۳) که نشان‌دهنده طبیعت قابل برگشت درگیری کبدی است. معمولاً هپاتوسپلنومگالی، در طول ۲ - ۶ هفته بعد از درمان برطرف می‌شود.^(۴) همان طور که گفته شد تنها در یک مورد سیروز گزارش شده بود که آن هم معلوم شد ناشی از بیماری قبلی

روده کوچک و کولون

اسهال رفع می‌شود. در این بیمار بعداً سیگموئیدوسکوبی رژید صورت می‌گیرد که یافته‌ای غیرطبیعی در آن پیدا نمی‌شود، کولیست را بتنه در این بیمار علی‌رغم سیگموئیدوسکوبی طبیعی نمی‌توان رد کرد، چرا که کولونوسکوبی موقع در او انجام نشده است.

پانکراس

دو مورد از پانکراتیت حاد مرتبط با بروسلوز در مقالات گزارش شده است. یک مرد ۳۱ ساله^(۳۰) با تب، درد شکم، استفراغ و یبوست مراجعه می‌کند. تشخیص پانکراتیت با توجه به علائم کلینیکی و آمیلاز بالای سرم در وی داده می‌شود. در این بیمار قبل از این که احتمال بروسلوز با تست‌های مثبت سرولوزی مطرح باشد، بیمار به طور نسبی به ساکش معده (N.G tube) و سفالوسپورین‌های وریدی و مترونیدازول پاسخ می‌دهد و بالاخره از تجویز تراسیکلین خوراکی و استریوتومایسین به صورت داخل عضلانی بیمار بهبود پیدا می‌کند.

بیمار دوم مردی است ۶۳ ساله^(۳۱) که مانند مورد قبل، بعد از چند روز درمان نگهدارنده بربایه شواهد سرولوزیک، بیماری وی تشخیص داده می‌شود و مانند بیمار قبل با درمان مناسب بروسلوز بهبود می‌یابد. در هر دو مورد تشخیص عفونت بروسلاملی تنیسیس سرانجام با کشت مثبت خون تأیید می‌شود (حدود دو هفته بعد از پذیرش، زیرا این میکروب رشدی آهسته دارد) که نشان‌دهنده تست‌های سرولوزیک برای بروسل، به ویژه در نواحی آندمیک و نیز نگهداری کشت خون به مدت طولانی جهت رشد این میکروارگانیسم آهسته رشد هنگامی که به این ارگانیسم شک وجود دارد، بسیار مهم است.

از آنجایی که باکتریمی سیستمیک در هر دو بیمار اخیر اثبات گردیده بود و اشکالات آناتومیک نیز از طریق سونوگرافی رد شده بود، به نظر می‌رسد که احتمالاً این عارضه نادر خاستگاهی خونی دارد.

درگیری صفاقی

موارد اندکی پریتونیت ناشی از بروسل‌گزارش شده است^(۲۱-۲۴). بیشتر بیماران با تظاهراتی از قبیل: درد شکم - تب - علائم پریتونیت و آسیت دیده می‌شوند. برخی از این بیماران از ابتدا با تشخیص TB تحت درمان قرار می‌گیرند و تنها بعد از نتایج سرولوزیک درمان عوض می‌شود.^(۲۲-۲۳)

گاهی، پریتونیت بروسلاملی در بیماران سیروزی دارای هیبرتانسیون بورت اضافه می‌شود.^(۲۱ و ۲۲) یا در بروسلوز تشخیص داده نشده عصبی از طریق شانت بین بطن‌های مغز و پریتون یعنی Ventriculoperitoneal (که جهت کاهش افزایش فشار مایع داخل بطنی صورت گرفته) حادث می‌شود. که در تمام موارد، بروسلاملی تنیسیس، ارگانیسم مهاجم بوده است.

به غیر از درگیری کبدی، در چند بیمار عفونت سایر ارگان‌های اختصاصی دستگاه گوارش نیز گزارش شده است. اسهال در ۸۱ مورد از ۱۵۰ مورد دیده شده است. در دو بیمار، کولیست ناشی از *B.melitensis* گزارش شده است^(۲۵ و ۲۶) که یکی از آنها بیمار ۱۶ ساله‌ای بود، که استئومیلیت بروسلائی داشت که همزمان با آن دچار خونریزی رکتال از مخاط شکننده کولون شده بود. به علاوه در مشاهدات کولونوسکوبی پسودوپولیپ نیز وجود داشت. در بافت‌شناسی التهاب حاد و مزمن در مخاط همراه با بهم ریختگی آرشیتکتور مخاطی (Distortion of mucosal architecture) اولسراتیو تحت درمان با سولفاسالزین و کورتیکوستروئید قرار گرفت، که پاسخ بیمار به طور نسبی خوب بود. بتنه هنگامی که بعداً بروسلوز بیمار مشخص گردید با درمان آنتی‌بیوتیکی بروسلوز بیمار کاملاً بهبود یافت، به طوری که این موضوع توسط کولونوسکوبی اثبات گردید.

بهبودی مشابهی با درمان آنتی‌بیوتیکی در یک خانم ۲۲ ساله، با تأیید کولونوسکوبی دیده شد. در این بیمار، نمای ماکروسکوبیک مخاط در اولین کولونوسکوبی مشابه کرون بود. در پیجه ایلتوسکال قرمز و اداماتو بود و اروزیونهای متعدد همراه با تکه‌های وصله‌ای و اریتماتومی متعدد در کولون نزولی دیده می‌شد. آزمایش‌های بافت‌شناسی نیز یک التهاب مزمن و حاد را در زیر سطح اپی‌تیلوم و لامینای پوپریا نشان می‌داد ولی گرانولومی دیده نشد. این موارد تنها موارد کاملاً اثبات شده کولیست به عنوان بخشی از عفونت بروسلائی در یک بیمار زنده است.

یک مورد گمراه‌کننده دیگر بیمار ۱۱ ساله‌ای بود که اول شک آرتربیت روماتوئید جوانان برای او مطرح شده بود، زیرا تب، آرتربیت و ESR بالا داشت^(۲۸) بعد از آن که درمان با آسپرین قطع شد، بیمار دچار هپاتوسپلنومگالی و افزایش آنزیم‌های کبدی شد و تست مدفوع گایاک نیز مثبت گردید. ترازیت روده باریک و باریوم اینما باریک شدن ایلشوم ترمینال رانشان می‌دادند. که شک به کرون را برمی‌انگیخت بالاخره تشخیص بروسلاملی تنیسیس در کشت خون منجر به بهبودی شد.

همچنین در یک شیرخوار نارس وضعیتی آنتروکولیتی گزارش شده است که مربوط به بروسلوز بوده است. در این کودک بعد از سه حمله با علائم آنتروکولیتی، بروسلاملی تنیسیس جدا شد و با درمان آنتی‌بیوتیکی مناسب کودک بهبود یافت.

آدنیت مازاتریک و التهاب و زخمی شدن پلاکهای بی‌بر را عامل ایلتوکولیت و موجد دردهای شکمی و اسهال خون‌آلود دانسته‌اند. در یک گزارش دیگر، یک زن ۱۹ ساله با تب، درد و حساسیت به ناحیه $\frac{1}{4}$ تحتانی و چپ شکم و تهوع و ضعف و بی‌حالی، درد عضلانی، درد مبهم ناحیه تحتانی پشت مراجعه می‌کند، وی مدتی بعد دچار زوربیج و مدفوع خونی شل می‌شود. با گرفتن داکسی‌سیکلین به صورت وریدی،

نتیجه

مطالعات اپیدمیولوژیک، مد نظر باشد.
اهمیت تشخیص درست بیماری به این علت است که بروسلوز واقعاً یک بیماری عفوی قابل درمان است و با تشخیص سریع و بموقع، بیمار سریعاً رو به بهبود می‌رود و به این ترتیب می‌شود از درمان‌هایی که می‌توانند زیان بخش و غیرضروری باشند جلوگیری کرد.

* - دانشیار بخش گوارش دانشگاه علوم پزشکی تهران - بیمارستان امام خمینی

بروسلاوز، یک پاتوزن زونوز (مشترک بین انسان و حیوان) با رخدانی‌های کلینیکی گوناگون است که در تظاهرات کلینیکی گوناگون آن طیفی از علائم متنوع دستگاه گوارشی نیز دیده می‌شود. که از علائم غیراختصاصی و مبهم مانند بی‌اشتهاهی و سوءاهضمه گرفته تا علائم گمراه‌کننده و عجیب (مثل درد شکمی که شکم حاد را تقلید می‌کند) و تظاهرات مزمون و جدی مثل آبسه کبدی، متغیر است.

اگرچه این علائم در مقایسه با توجه به منشاء عفونت، ناشایع‌اند، ولی کاملاً غیرعادی نیستند و باید در موارد تشخیص افتراقی، به ویژه در

مأخذ مقاله:

Ablin J., Mevorach D. and R. Eliakim, Brucellosis and the Gastrointestinal Tract, The Odd Couple, *J. Clin. Gastroenterol.* 1997, 24: 25-9.

REFERENCES:

1. Marston HA. Report on fever (Malta). Great Br Army Med Dept Rep 1861;3:486-521.
2. Young EJ. Brucella species. In: Mandell GL, Bennett JE, Dolin R, eds. Principles and practice of infectious disease. New Yourk: Churchill Livingstone, 1995.
3. Al-Aska AK. Gastrointestinal manifestations of Brucellosis in Saudi Arabian patients. *Trop Gastroenterol* 1989;10:217-9.
4. Mousa AM, Elhag KM, Khogali M, Marafie AA. The nature of human Brucellosis in Kuwait: study of 379 cases. *Rey Infect Dis* 1988;10:211-6.
5. Crosby E, Llosa M, Miro Quesada C, Carrillo P, Gotuzzo E. Hematologic changes in Brucellosis. *J Infect Dis* 1984;150:419-24.
6. Ho H, Zuckerman J, Schaeffer L, Polly SM. Brucellosis: atypical presentation with abdominal pain. *Am J Gastroenterol* 1986;81:375-7.
7. Al-Faraj S. Acute abdomen as atypical presentation of Brucellosis: report of two cases and review of the literature. *J R Soc Med* 1995;88:91-2.
8. Goke M, Neurath M, Braunstein S, et al. Brucellosis: differential diagnosis of acute abdominal pain. *Z Gastroenterol* 1993;31:671-4.
9. Marshall RW, Hall AJ. Brucellar spondelitis presenting as right hypochondrial pain. *BMJ* 1983;287:550-1.
10. Cervantes F, Bruguera M, Carbonell J, Force L. Liver disease in Brucellosis. A clinical and pathological study of 40 cases. *Postgrad Med J* 1982;58:346-50.
11. Young EJ. Brucella melitensis hepatitis: the absence of granulomas. *Ann Intern Med* 1979;91:414.
12. McCullough NB, Eisele CW. Brucella hepatitis leading to cirrhosis of the liver. *Arch Intern Med* 1951;88:793-802.
13. Boron P, Jezyna C, Korenkieciw I, Musiatowicz B. Liver pathology in chronic Brucellosis. *Acta Hepatogastroenterol* 1974;21:261-6.
14. Gottlieb JS. Undulant fever. *N Engl J Med* 1936;215:781-3.
15. Williams RK, Crossley K. Acute and chronic hepatic involvement of Brucellosis. *Gastroenterology* 1982;83:455-8.
16. Spink WW. Host-parasite relationship in human Brucellosis with prolonged illness due to suppuration of the liver and spleen. *Am J Med Sci* 1964;247:129-36.
17. Morris SJ, Greenwald RA, Turner RL, Tedesco FJ. Brucella-induced Cholecystitis. *Am J Gastroenterol* 1979;71:481-4.
18. Mettier SR, Kerr WJ. Hepatitis and cholecystitis in the course of Brucella infection. *Arch Intern Med* 1934;54:702-5.
19. Brenner RW, Stuart CE. Cholecystitis in children. *Rev Surg* 1964;21:327-35.
20. Shaheen SE, El-Taweel AZ, Al-Awadi NZ, Nassrulla AY, Marzouk MM, Ghafoor MA. Acute calculous cholecystitis associated with Brucella melitensis, *Am J Gastroenterol* 1989;84:336-7.
21. Demirkiran F, Akalin HE, Simsek H, Ozyilkhan E, Telatar H. Spontaneous peritonitis due to Brucella melitensis in a patient with cirrhosis. *Eur J Clin Microbiol Infect Dis* 1993;12:66-7.
22. Doganay M, Aygen B, Inan M, Ozbakir O. Brucella peritonitis in a cirrhotic patient with ascites. *Eur J Med* 1993;2:441-2.
23. Halim MA, Ayub A, Abdulkareem A, Ellis ME, Al-Gazlan S. Brucella peritonitis. *J Infect* 1993;27:169-72.
24. Anderson H, Mortensen A. Unrecognized neurobrucellosis giving rise to Brucella melitensis peritonitis via a ventriculoperitoneal shunt. *Eur J Clin Microbiol Infect Dis* 1992;11:953-4.
25. Stermer E, Levy N, Poasman I, Jaffe M, Boss J. Brucellosis as a cause of severe colitis. *Am J Gastroenterol* 1991;86:917-9.
26. Jorens PG, Michielsen PP, Van den Enden EJ, et al. A rare cause of colitis-Brucella melitensis: report of a case. *Dis Colon Rectum* 1991;34:194-5.
27. Dalrymple-Champneys W. Brucella infection and undulant fever in man. London: Oxford Medical Publications, 1960.
28. Petrella R, Young EJ. Acute Brucella ileitis. *Am J Gastroenterol* 1988;83:80-2.
29. Labrune P, Jabir B, Magny JF, Guibert M, Damay M, Odievre M. Recurrent enterocolitis-like symptoms as the possible presenting manifestations of neonatal Brucella melitensis infection. *Acta Pediatr Scand* 1990;79:707-9.
30. Al-Awadi NZ, Askenani F, Khalaf ES. Acute pancreatitis associated with Brucellosis. *Am J Gastroenterol* 1989;84:1570-4.
31. Odeh M, Oliven A. Acute pancreatitis associated with Brucellosis. *J Gastroenterol Hepatol* 1995;10:691-2.
32. Diab SM, Araj GF, Al-asfour AJ, Al-Yusuf AR. Brucellosis: atypical presentation with peritonitis and meningitis. *Trop Geogr Med* 1989;41:160-3.